

Protokół
z VII posiedzenia Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego
w dniu 15 września 2011 roku

W dniu 15 września 2011 roku w siedzibie Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie (WUP) odbyło się VII posiedzenie Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego (RST WZ). Posiedzenie prowadziła Wiceprzewodnicząca RST WZ – pani Katarzyna Brzychcy. W posiedzeniu uczestniczyły 32 osoby (w tym 21 osób z prawem do głosowania na poszczególne Strategie), Pani Katarzyna Zwarzany (Ekspert – opiniodawca) oraz Pan Sebastian Snop (Ekspert – opiniodawca). Lista obecności stanowi załącznik nr 1 do niniejszego protokołu.

Pani Katarzyna Brzychcy, Wicedyrektor ds. EFS Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Szczecinie powitała wszystkich przybyłych gości oraz poinformowała gremium, iż wymagane kworum zostało zapewnione. Następnie przedstawiła zaplanowany porządek obrad. Wobec braku wniosków i zastrzeżeń porządek obrad został przyjęty przez aklamację (stanowi załącznik nr 2 do niniejszego protokołu).

Następnie zgodnie z porządkiem obrad poprosiła Panią Katarzynę Zwarzany, Ekspert wydającą opinię na temat Strategii wdrażania projektu innowacyjnego pn. „Terapia w piaskownicy – rozwój innowacyjnych form wsparcia”, aby przedstawiła swoje uwagi.

Pani Zwarzany rozpoczęła swoją opinię od uwagi dotyczącej wskaźników. Pani Ekspert zauważyła, iż nie ma wskaźnika, który obrazuje zastosowanie innowacyjnej metody psychoterapii, bądź podjęcie działań w zakresie jej wdrożenia w warunkach polskich. Brak jest definitywnego określenia aspektu kształcenia użytkowników oraz otrzymania przez nich certyfikatów, co jest gwarancją utrzymania i wdrażania metody po zakończeniu projektu w innych ośrodkach. Uznała, iż opis innowacji jest kompleksowy, jednakże testowanie na czynniku ludzkim (psychoterapia) budzi wątpliwości. Brak jest zapisu, iż wobec odbiorców po zakończeniu testowania będzie kontynuowana pomoc psychologiczna. W opinii Pani Ekspert jest to niezbędne, ponieważ metoda ta ma zastosowanie przy bardzo dużej grupie zaburzeń, w tym zaburzeń ze współczynnikami śmiertelności jak anoreksja czy bulimia. Doprecyzować należy również kwalifikacje wymagane od użytkowników przy prowadzeniu naboru do etapu testowania.

Pani Ekspert zapytała także o to, czy superwizje podczas testowania może prowadzić wyłącznie osoba z certyfikatem oraz czy w sytuacji, gdy grupa robocza certyfikatów nie uzyska, czy partner niemiecki zabezpieczy wszystkie superwizje? Niejednoznacznie określono ilość oraz częstotliwość superwizji.

Wiceprzewodnicząca RST WZ podziękowała Pani Ekspert za wystąpienie i poprosiła o przedstawienie ostatecznej oceny dot. Strategii. Ekspert, zgodnie z zapisem w liście sprawdzającej, rekomendowała warunkową akceptację Strategii.

Po wysłuchaniu opinii Eksperta, głos zabrała Pani Katarzyna Jurewicz (Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych) dziękując za cenne uwagi oraz przedstawiając innych przedstawicieli swojej organizacji - Panią Agatę Gizę-Zwierzchowską, Panią Katarzynę Libiszewską, Pana Artura Gizę-Zwierzchowskiego oraz Panią Liliannę Chrabąszcz.

Następnie głos zabrała Pani Agata Giza – Zwierzchowska (Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych) przedstawiając pokrótce produkt finalny projektu. Powiedziała, iż terapia w piaskownicy jest skierowana zarówno dla dzieci, dorosłych, a nawet małżeństw. Stwierdziła, iż jest to metoda analityczna z długą tradycją na świecie, natomiast nieobecna w Polsce. Jest stosowana w terapii pacjentów w różnym wieku, zazwyczaj łączona z psychoterapią werbalną. Bywa także stosowana jako samodzielna metoda leczenia, jako narzędzie diagnostyczne. Pacjent w obecności terapeuty układa w piasku dowolną scenę, następnie terapeuta przeprowadza krótką rozmowę z pacjentem na temat tej sceny, następnie zaś przeprowadza interwencję psychoterapeutyczną. Grupa robocza ucząca się tej metody jest grupą certyfikowanych terapeutów w metodzie analitycznej bądź systemowej. Jest innowacyjna, ponieważ jest wyjątkowo bezpieczna dla dziecka, bazuje na jego naturalnej aktywności, daje poczucie bezpieczeństwa, jest uzupełnieniem werbalnej psychoterapii. Metoda ta pomaga w pokonywaniu lęku, zaburzeń ADHD, podnoszeniu samooceny, przezwyciężeniu problemów adaptacyjnych, radzeniu sobie z żałobą po utracie bliskich.

Ponownie głos zabrała Pani Katarzyna Jurewicz (Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych). Odnosząc się do uwag Pani Ekspert, przedstawiła propozycje w zakresie wprowadzenia zmian do Strategii. Przychyliła się do opinii Pani Ekspert, iż wskaźnik został niepoprawnie sformułowany i zaproponowała wskaźnik dotyczący liczby terapeutów i ośrodków stosujących metodę w woj. zachodniopolskim wraz ze wskazaniem wartości wskaźnika. Poinformowała, iż testowanie będzie przeprowadzone przez grupę roboczą, której poszczególni członkowie otrzymają akredytację od partnera niemieckiego, iż są w stanie prowadzić terapię, a superwizje prowadzone będą przez cały okres testowania przez superwizora ze strony partnera niemieckiego. Zadeklarowała, iż pomoc terapeutyczna po zakończeniu testowania będzie zapewniona. Do projektu wybrane zostały osoby, które już pracują w zawodzie psychoterapeutów. Wskazała, iż jako użytkowników na etapie rekrutacji wybrano osoby, które pracują jako psychoterapeuci, psycholodzy, mają wykształcenie psychologiczne, pedagogiczne, psychiatryczne oraz posiadają min. 2-letnie doświadczenie zawodowe terapeutyczne. Preferowane są osoby z doświadczeniem w terapii systemowej i analitycznej.

Wiceprzewodnicząca RST WZ podziękowała przedstawicielom Towarzystwa Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych za przybliżenie tematyki Strategii i zaprosiła członków RST WZ do dyskusji.

Głos zabrała Pani Anna Kunikowska (Instytucja Pośrednicząca), podkreślając rzetelność przygotowania Strategii. Jednocześnie zapytała jakie są realne szanse na stosowanie metody

po zakończeniu realizacji projektu. Pani Agata Giza-Zwierzchowska (Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych) wskazała, iż woj. zachodniopomorskie jako pierwsze będzie posiadało bazę terapeutów i ośrodków, w których metoda będzie stosowana. Zaznaczyła, iż są już ośrodki, które dostosowują sale do wprowadzenia u siebie metody „terapia w piaskownicy”.

Po dyskusji, Wiceprzewodnicząca RST WZ przedstawiła możliwości wydania opinii przez Sieć (akceptacja, akceptacja warunkowa, odrzucenie Strategii). Projekty uchwał zostały wysłane do Członków Sieci jeszcze przed posiedzeniem. Pani Katarzyna Brzychcy poprosiła Członków RST WZ o podpisanie deklaracji bezstronności. Zaproponowała przegłosowanie uchwał. Z głosowania zostali wykluczeni przedstawiciele Towarzystwa Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych. 2 uprawnionych uczestników spotkania głosowało za przyjęciem uchwały w sprawie akceptacji Strategii. 19 członków głosowało za warunkową akceptacją Strategii. Żadna z osób nie oddała głosu w sprawie odrzucenia Strategii. Skutkowało to ostateczną warunkową akceptacją przez RST WZ Strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Terapia w piaskownicy – rozwój innowacyjnych form wsparcia” i przyjęciem uchwały nr 8/11 z dnia 15 września 2011 r. (uchwała stanowi załącznik nr 5) o treści: Regionalna Sieć Tematyczna Województwa Zachodniopomorskiego, rekomenduje warunkową akceptację strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Terapia w piaskownicy – rozwój innowacyjnych form wsparcia” realizowanego przez Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno - Społecznych (uzasadnienie do uchwały stanowi załącznik nr 6 protokołu).

Wiceprzewodnicząca RST WZ po dyskusji nt. Strategii Towarzystwa Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych, zaprosiła członków RST do wysłuchania opinii eksperta - Pana Sebastiana Snopa – nt. Strategii „Wybierz przyszłość – innowacyjne narzędzia wspomagające interwencję socjalną”, realizowanej przez Fundację Nauka dla Środowiska.

Pan Ekspert na początku swojej wypowiedzi wskazał, iż ten projekt, dotyczący edukacji ekonomicznej osób opuszczających placówki wychowawcze, jest bardzo innowacyjny, ponieważ problem jest niedostrzeżony. Produkt finalny zdaniem Eksperta został przygotowany poprawnie. Zaznaczył, iż grupa przyjęta do badań mogłaby być większa. Według Pana Snopa brakuje wskaźnika, który określiłby skuteczność produktu finalnego. Ekspert zaproponował, aby przeformułować opis innowacji w podziale na 3 wymiary innowacyjności – problemu, grupy i formy wsparcia. W opinii Eksperta proces testowania jest opisany zbyt ogólnie, brakuje w nim metodologii doboru grupy użytkowników i odbiorców. Brak jest także informacji jak długo będą trwały zajęcia w poszczególnych grupach. Podejście do opisu monitoringu i ewaluacji Ekspert odebrał jako monitoring projektu, a nie produktu finalnego. Za optymalne rozwiązanie zostało przez Eksperta uznane zastosowanie zamiast metody SWAT porównania grupy kontrolnej dzieci, które są objęte wsparciem, z grupą dzieci, które wsparcia nie uzyskały. Według Pana Snopa pomoże to zweryfikować osiągnięte w projekcie efekty. Na koniec swojego wystąpienia powiedział, iż w Strategii zabrakło informacji, ile będzie poszczególnych instytucji na etapie upowszechniania i włączania do głównego nurtu polityki.

Wiceprzewodnicząca RST WZ podziękowała Panu Ekspertowi za wystąpienie i poprosiła o przedstawienie ostatecznej oceny dot. Strategii. Ekspert, zgodnie z zapisem w liście sprawdzającej, rekomendował warunkową akceptację Strategii.

Po wysłuchaniu opinii Eksperta głos zabrał Pan Arkadiusz Borysiewicz (Fundacja Nauka dla Środowiska) dziękując za cenne uwagi oraz przedstawiając przedstawicielkę Fundacji Nauka dla Środowiska Panią Martę Czerwińską oraz Pana Zbigniewa Zamszyna – przedstawiciela Koszalińskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.

Następnie Pan Zbigniew Zamszyn (Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.) zgodził się z opinią Eksperta, iż zabrakło wskaźników dla działań upowszechniających i włączających do głównego nurtu polityki. Wskazał, iż główną grupą docelową są dzieci będące w procesie usamodzielniania się. Wyjaśnił, iż grupa wychowanków placówki opiekuńczo wychowawczej biorącej udział w testowaniu nie jest duża, stanowi natomiast 10% całości wychowanków placówki. Pan Zamszyn podkreślił, iż przeprowadzone badania wskazały, że wychowankowie placówek opiekuńczo - wychowawczych potrzebują wsparcia w największym stopniu, ponieważ w porównaniu z wychowankami zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych, w takich grupach występuje kumulacja procesów negatywnych. Powiedział jednocześnie, iż skala problemu została w Strategii wskazana poprzez podanie liczby użytkowników w województwie zachodniopomorskim, liczby odbiorców z placówki, na terenie której produkt będzie testowany oraz odbiorców z terenu powiatu. Powiedział, iż przedmiotowa Strategia podkreśla prostotę narzędzia, które nie wymaga od trenerów wysokich kwalifikacji merytorycznych, ponieważ zawiera ono metodologię wskazującą przyszłym użytkownikom jak z niego korzystać podczas zajęć. Odpowiadając na argument Eksperta dotyczący opisanie innowacji we wszystkich wymiarach, wskazał w których częściach Strategii zostało to zapisane.

Pani Marta Czerwińska (Fundacja Nauka dla Środowiska) odnosząc się do uwagi Eksperta dotyczącej skali problemu oraz wskaźników i sposobu ich pomiaru powiedziała, iż zostało to zawarte w załączniku nr 2 do Strategii. Został tam także opisany monitoring produktu. Przyznała, iż być może powinny być bardziej doprecyzowane informacje o ewaluacji, natomiast w Strategii wymienione zostały narzędzia ewaluacyjne zastosowane w odniesieniu do produktu finalnego. Stwierdziła jednocześnie, iż mogło zostać zapisane, że samo narzędzie edukacyjne zawiera w sobie monitoring i ewaluację postępu zmian u odbiorców.

Pan Zbigniew Zamszyn (Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.) dodał, iż nie użyto porównania grupy kontrolnej dzieci, które są objęte wsparciem, z grupą dzieci, które wsparcia nie uzyskały, ponieważ efektywność narzędzia zostanie udowodniona w procesie testowania.

Odnosząc się do kolejnej uwagi Eksperta, Pani Marta Czerwińska (Fundacja Nauka dla Środowiska) wskazała, iż w Strategii znajduje się opis oraz scenariusze zajęć, które pozwolą uczestnikom zapoznać się ze specyfiką zarządzania finansami w gospodarstwach domowych. Podkreśliła jednocześnie, iż Strategia jest opracowana w sposób syntetyczny, dlatego że szczegóły opisane zostały w załącznikach.

Pan Zbigniew Zamszyn (Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.) odpowiadając na kolejny argument Eksperta stwierdził, iż w Strategii zostały zawarte informacje o sposobie doboru edukatorów, ich reprezentacji liczbowej z poszczególnych ośrodków oraz delegowaniu przez pracodawców.

Następnie Pan Arkadiusz Borysiewicz (Fundacja Nauka dla Środowiska) oraz Pani Marta Czerwińska (Fundacja Nauka dla Środowiska) zaprezentowali swój produkt finalny, który ma zostać bezkosztowo wdrożony w ośrodkach działających na rzecz integracji społecznej na terenie Powiatu Białogardzkiego. Wskazali, iż są to sprawdzone rozwiązania, które mogą być nowym elementem oferty ośrodków. Podkreślili, iż na chwilę obecną są jedyną organizacją w Polsce, która ma uprawnienia do tego, aby taki program prowadzić. Następnie zaprezentowali poszczególne etapy wdrażania programu oraz wskazali jego zalety. Podsumowując powiedzieli, iż to wsparcie edukacyjne jest jednym ze sposobów walki z zagrożeniem wykluczeniem społecznym zarówno w Powiecie Białogardzkim, jak i innych powiatach na terenie kraju. Liczą na to, że treść i forma przez nich zaproponowana zaangażuje zarówno użytkowników, jak i odbiorców do zmiany postaw nie tylko w zakresie gospodarowania finansami, ale również w aspekcie społecznym.

Wiceprzewodnicząca RST WZ podziękowała przedstawicielom Fundacji Nauka dla Środowiska za przybliżenie tematyki Strategii i zaprosiła członków RST WZ do dyskusji.

Pierwsza głos zabrała Pani Anna Łączkowska (Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej), pytając, czy narzędzie może być wdrażane przez inne instytucje, jeśli Wnioskodawca jest jedyną certyfikowaną instytucją w Polsce. Pan Arkadiusz Borysiewicz (Fundacja Nauka dla Środowiska) powiedział, iż Fundacja Nauka Dla Środowiska uzyskała zgodę międzynarodowej organizacji Aplathon, posiadającej prawa do produktu, na przekazanie go innym instytucjom, dlatego że został on dostosowany do polskich realiów. Pani Marta Czerwińska (Fundacja Nauka dla Środowiska) dodała, iż w wyniku realizacji projektu w 2012 r. 90 osób z Powiatu Białogardzkiego będzie przygotowanych do korzystania z programu.

Następnie głos zabrała pani Anna Kunikowska (Instytucja Pośrednicząca) sugerując, aby prócz wskazanego w Strategii monitorowania zarządzania i produktu finalnego, uwzględnić monitoring kolejnych etapów projektu.

Pani Dorota Rybarska-Jarosz (Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej) zwróciła uwagę członków RST WZ, iż z początkiem przyszłego roku wchodzi w życie ustawa o wspieraniu rodziny zastępczej, która nakłada na każdą gminę obowiązek pracy profilaktycznej z rodziną oraz powołania placówek wsparcia dziennego. Stwierdziła, iż produkt przedstawiony przez Fundację Nauka dla Środowiska należy upowszechnić, ponieważ takie rozwiązania obecnie nie funkcjonują, a są bardzo potrzebne. Uważa, iż w każdej gminie powinna być osoba przygotowana do stosowania tego programu. Poprosiła Wnioskodawcę, by docelowo w każdej placówce wsparcia dziennego został wdrożony produkt, również w odniesieniu do innym grup wiekowych. Podsumowując swoją wypowiedź ponownie podkreśliła przychylność w stosunku do zaproponowanego narzędzia. Następnie Pan Zbigniew Zamszyn (Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.) uznał za cenną uwagę, by wpisać w Strategię skierowanie wsparcia do placówek wsparcia dziennego.

Dodał, iż w każdym powiecie będą 2 przeszkolone osoby, które podczas superwizji będą szkolić edukatorów w poszczególnych gminach.

Również Pan Stanisław Babiński (Stowarzyszenie Solidarni Plus) podzielił opinię, iż zaproponowany produkt jest bardzo dobrym rozwiązaniem. Zapytał jednakże, czy narzędzie jest przygotowane wyłącznie pod kątem potrzeb instytucji. Pan Arkadiusz Borysiewicz (Fundacja Nauka dla Środowiska) odpowiedział, iż oprócz instytucji z narzędzia mogą korzystać także rodziny zastępcze.

Kolejną osobą zabierającą głos był Pan Krzysztof Siewiera (Instytucja Pośrednicząca). Zaproponował, aby rozszerzyć kontekst ewaluacji o zmianę postaw u odbiorców tak, aby pokazać efekty długofalowe. Pan Zbigniew Zamszyn (Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.) przychylił się do zdania przedmówcy. Pani Marta Czerwińska (Fundacja Nauka dla Środowiska) dodała, iż jako Wnioskodawcy chcą także skorzystać z doświadczeń organizacji Aflatoun, która prowadzi ewaluację tego programu na świecie.

Po dyskusji, Wiceprzewodnicząca RST WZ przedstawiła możliwości wydania opinii przez Sieć (akceptacja, akceptacja warunkowa, odrzucenie Strategii). Pani Katarzyna Brzychcy poprosiła Członków RST WZ o podpisanie deklaracji bezstronności. Zaproponowała przegłosowanie uchwał. Z głosowania zostali wykluczeni przedstawiciele Fundacji Nauki dla Środowiska oraz Koszalińskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. 1 uprawniona osoba głosowała za akceptacją Strategii. 19 uprawnionych uczestników spotkania głosowało za warunkowym przyjęciem Strategii. Skutkowało to ostateczną warunkową akceptacją przez RST WZ strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Wybierz przyszłość – innowacyjne narzędzia wspomagające interwencję socjalną”, i przyjęciem uchwały nr 9/11 z dnia 15 września 2011 r. (uchwała stanowi załącznik nr 7) o treści: Regionalna Sieć Tematyczna Województwa Zachodniopomorskiego, rekomenduje warunkową akceptację Strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Wybierz przyszłość – innowacyjne narzędzia wspomagające interwencję socjalną”, realizowanego przez Fundację Nauka dla Środowiska (uzasadnienie do uchwały stanowi załącznik nr 8 protokołu).

Upewniając się, iż nikt z uczestników obrad nie zgłasza kwestii problemowych, Wiceprzewodnicząca RST WZ podziękowała wszystkim za aktywny udział w posiedzeniu i zamknęła VII posiedzenie Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego.

WICEPREZYDENT
Regionalnej Sieci Tematycznej
Województwa Zachodniopomorskiego
Katarzyna Brzychcy

Załączniki:

- 1) Lista obecności na VII posiedzenie Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego.
- 2) Porządek obrad VII posiedzenia Regionalnej Sieci Tematycznej dla Województwa Zachodniopomorskiego.
- 3) Lista sprawdzająca oceny Strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego pt.: „Terapia w piaskownicy – rozwój innowacyjnych form wsparcia”, złożonej przez Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych, wypełniona przez Eksperta – Panią Katarzynę Zwarzany.
- 4) Lista sprawdzająca oceny Strategii wdrażania projektu innowacyjnego testującego pt.: „Wybierz przyszłość – innowacyjne narzędzia wspomagające interwencję socjalną”, złożonej przez Fundację Nauka dla Środowiska, wypełniona przez Eksperta - Pana Sebastiana Snopa.
- 5) Uchwała Nr 8/11 Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2011 roku w sprawie opiniowania Strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Terapia w piaskownicy – rozwój innowacyjnych form wsparcia”.
- 6) Uzasadnienie do uchwały Nr 8/11 Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2011 roku w sprawie opiniowania Strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Terapia w piaskownicy – rozwój innowacyjnych form wsparcia”, złożonej przez Towarzystwo Wspierania Inicjatyw Kulturalno – Społecznych.
- 7) Uchwała Nr 9/11 Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2011 roku w sprawie opiniowania Strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Wybierz przyszłość – innowacyjne narzędzia wspomagające interwencję socjalną”.
- 8) Uzasadnienie do uchwały Nr 9/11 Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 15 września 2011 roku w sprawie opiniowania Strategii wdrażania projektu innowacyjnego pt.: „Wybierz przyszłość – innowacyjne narzędzia wspomagające interwencję socjalną”, złożonej przez Fundację Nauka dla Środowiska.

Sporządziła:

Justyna Kuźdowicz, Z-ca Sekretarza Regionalnej Sieci Tematycznej Województwa Zachodniopomorskiego.